Evaluatie subsidiebeleid gemeente Edam-Volendam 2020/2021

Sandra Erb

DEEL 1

Motie van 5 november 2020

Deel 1 motie van 5 november 2020:
Evaluatie subsidiebeleid gemeente Edam-Volendam 2020/2021

Inhoud

Aanleiding 2

Wat wilde uw raad? 2

1. Reikwijde evaluatie 3

2. Doelstelling en onderzoeksvragen 3

3. Onderzoekaanpak 3

4. Antwoorden op de onderzoeksvragen 4

5. Nadere toelichting 4
   5.1 De status van de te realiseren sectorale beleidsnota's 5
   5.2 Gebrek aan doorvertaling in de sectorale beleidsnota's van de uitgangspunten uit het Subsidiebeleid 5
   5.3 De mogelijkheid om uitspraken over mogelijke gevolgen van een bezuiniging te kunnen doen? 6
   5.4 De status van de subsidieregelingen 6
   5.5 In hoeverre wordt aan het budgetrecht van uw raad voldaan? 7
   5.6 Verhelpen van een versnipperde uitvoering van het subsidiebeleid 7

6. Samenvatting van de uitkomsten van de evaluatie en conclusie 7

Deel 1 motie van 5 november 2020:
Evaluatie subsidiebeleid gemeente Edam-Volendam 2020/2021

Aanleiding
Op 5 november 2020 heeft uw raad een motie aangenomen, waarbij het college is opgedragen voor het zomerreces het subsidiebeleid te evalueren en een nieuw onderscheid te maken, waarbij gekeken moet worden naar reële mogelijkheden om de subsidiemiddelen te verlagen.
Niet alleen door de motie dient het subsidiebeleid te worden geëvalueerd. In het kader van de evaluatieplicht, die volgt uit het subsidiebeleid Edam-Volendam en artikel 20 van de Algemene subsidieverordening Edam-Volendam dient vierjaarlijks onderzoek te worden gedaan naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de subsidieverstrekking in de gemeente Edam-Volendam. De eerste evaluatie dient na vijf jaar te worden uitgevoerd. Het huidige subsidiebeleid, inclusief de subsidieverordening en bijbehorende subsidieregelingen, is in werking getreden in juli 2016.

Wat wilde uw raad?
Het instrument subsidie is er één naast de andere methoden en beleidsinstrumenten zoals onder andere: samenwerking, faciliteren, accommoderen, contracteren. Ook het geven van giften voor eenmalige bijzondere prestaties van inwoners en instellingen is een instrument om hun inzet te waarderen.

Uw raad heeft in zijn beleidsuitgangspunten voor subsidie benadrukt dat subsidie niet louter is bedoeld om organisaties in stand te houden. De gegroeide vanzelfsprekendheid van de inzet van subsidie vervalt daarmee. Dat vraagt van het netwerk om bewust te zijn voor zelfredzaamheid en bereidheid tot verandering om het eigen duurzaam bestaan te waarborgen. In het meest ideale geval sluiten de beleidsdoelen van de organisaties aan bij de gemeentelijke doelstellingen.
Het is bekend dat deze koers en nieuwe uitgangspunten voor subsidiering soms in strijd met de verwachtingen van organisaties kunnen staan. Heldere en duidelijke communicatie over wat subsidie is en wat het juist niet is, is een voorwaarde geweest voor het implementeren van het nieuwe subsidiebeleid en de bijbehorende regelgeving.
Uw raad heeft in zijn subsidiebeleid uitgangspunten vastgesteld om te kunnen sturen op de meetbaarheid van de effectiviteit van een gesubsidieerde activiteit. Deze type subsidieverstrekking heet outcome-subsidie.
Het gaat er dan om dat de beleidstheorie van een subsidie wordt onderbouwd, oftewel, op welke wijze dragen de activiteiten en prestaties die gerealiseerd worden in het kader van een subsidie bij aan de beoogde maatschappelijke doelen en/of effecten.

Deze werkwijze vereist van de gemeente dat de nadruk ligt op de formulering van vooraf vastgestelde heldere doelen en het duidelijke afbakenen waar en wanneer welk instrument ingezet kan en moet worden.
Hoe concreter zo'n doel is geformuleerd, des te beter is na te gaan hoe die doelstelling wordt bereikt en aan de hand van welke indicatoren de doelgerichtheid kan worden beoordeeld. De gemeente maakt zo duidelijk wat zij verwacht van haar partners en waar zij de nadruk gedurende een periode legt. Tevens laat zij de ruimte voor creativiteit in de aanpak van organisaties om een bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen te kunnen leveren. De subsidierelatie verandert daardoor aanzienlijk en de subsidieaanvrager biedt doelgerichte activiteiten en de bijhorende inspanningen (prestaties) aan, die aan de vooraf gestelde indicatoren voldoen. Na afloop van de verleningsperiode wordt daarover door de gemeente om verantwoording door de subsidieaanvrager gevraagd. Vervolgens wordt gekeken wat met de activiteiten feitelijk is bereikt en in hoeverre de activiteiten doorgang moeten vinden of dat eventueel het beleid bijgesteld moet worden, omdat gewijzigde inzichten dat aangeven.

Onder deze voorwaarden kan het subsidie-instrument - mits goed ingezet en geëvalueerd - een doeltreffend instrument zijn om onze maatschappelijke doelstellingen te bereiken.

Deze evaluatie moet worden beschouwd als een voortzetting van de reeds uitgevoerde rekenkameronderzoeken "Op weg naar een gezamenlijk subsidiebeleid" en "Maatwerk in subsidiebeleid Edam-Volendam".

Deel 1 motie van 5 november 2020:
Evaluatie subsidiebeleid gemeente Edam-Volendam 2020/2021

1. Reikwijdte evaluatie

De evaluatie van het subsidiebeleid is een opdracht, die vooral door de wet wordt bepaald.

Met de wettelijk verplichte evaluatie van het subsidiebeleid dient de doeltreffendheid en doelmatigheid van de subsidieverstrekking te worden beoordeeld. Daarnaast dient een rechtmatige subsidieverstrekking te zijn gewaarborgd middels de Algemene subsidieverordening en de vigerende subsidieregelingen.

Voor wat betreft de doeltreffendheid dient vastgesteld te worden in hoeverre bij de subsidieverlening van gemeentewege een relatie is gelegd met de door de gemeente te bereiken doelen. Logischerwijs wordt daarbij aangesloten bij door de gemeenteraad vastgesteld (sectoraal) beleid.
Het doelmatigheidsonderzoek dient kennis op te leveren over de kosteneffectiviteit van de verstrekte subsidies en richt zich altijd op een weging van effecten en kosten.
Waar het gaat om de rechtmatigheid is het kader meestal duidelijk: verleende subsidies moeten in alle opzichten passen binnen de (desbetreffende) verordening, ook waar het gaat om termijnen en gestelde voorwaarden voor het (kunnen) vaststellen.

2. Doelstelling en onderzoeksvragen

De evaluatie heeft ten doel het inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de door de gemeente Edam-Volendam verstrekte subsidies te verbeteren, waarmee de uitvoerende beleidsafdelingen, het college en de raad in het kader van hun verantwoordelijkheden binnen het subsidieproces een onderbouwde keuze kunnen maken voor het continueren, aanpassen of opheffen van subsidies, het besluiten over beleidskaders en begrotingsvraagstukken.
Uitgangspunten voor deze evaluatie zijn:

- Het zekerstellen dat de regelgeving bruikbaar en adequaat is;
- Het beoordelen in hoeverre subsidies bijdragen aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelen.

Beleidsonderzoek is het meest zinvol als het aanknopingspunten oplevert voor een verbetering van de bestaande praktijk. Om die reden is het onderzoek retrospectief én ontwikkelingsgericht opgezet: op basis van een analyse van de bestaande subsidiepraktijk en het subsidieproces beoordelen we de feitelijke resultaatgerichtheid en evalueerbaarheid van de subsidieverstrekking.

Om tot een afdoende beantwoording van de effectiviteitsvraag van subsidies “In hoeverre is de subsidieverstrekking in Edam-Volendam doelmatig en doeltreffend?” te kunnen komen zijn een aantal relevante vragen uitgewerkt:

1. In hoeverre sluit de subsidievertrekking aan bij de kaderstelling van de raad?
2. Zijn de indicatoren voor een nulmeting vastgelegd?
3. Zijn de doelen van het gemeentelijke beleid met betrekking tot subsidieverstrekking expliciet, specifiek en meetbaar (SMART) geformuleerd?
4. Wordt er een koppeling gemaakt tussen gemeentelijk beleid en subsidieafspraken?
5. Hoe verloopt het proces van het aanvragen, verlenen, vaststellen en verantwoorden van subsidies, met aandacht voor de onderliggende vragen:
6. Zijn deze afspraken met de gesubsidieerde instellingen specifiek en meetbaar?
7. Verantwoorden de gesubsidieerde instellingen zich over de realisatie van doelen?
8. In hoeverre heeft de gemeente inzicht in de doeltreffendheid en de effecten van de verstrekte subsidies?
9. In hoeverre worden door de gemeente gesubsidieerde activiteiten geëvalueerd in relatie tot de beoogde doelen en prestaties?
10. Wat is de kwaliteit van de evaluaties naar de doeltreffendheid van de verstrekte subsidies per beleidsterrein?

11. Wat is de meerwaarde van subsidie voor de aanvrager?

Ter beantwoording van de onderzoeksvragen zijn diverse onderzoeksmethoden toegepast.

3. Onderzoekaanpak

Het onderzoek is van april tot medio juli 2020 en in het eerste kwartaal 2021 uitgevoerd. De aanpak bestond uit drie fasen, namelijk: (1) voorbereiding, (2) uitvoering en (3) analyse, toetsing en rapportage. Deze stappen lichten wij hier kort toe.

Voorbereiding:

Deze fase bestond uit een bondig vooronderzoek waarin centrale documenten met betrekking tot het subsidiebeleid, VNG ledenbrieven, rekenkamerrapporten, en de uitvoering hiervan zijn verzameld.
Een ander onderdeel van het vooronderzoek betrof het samenstellen van een toetsingskader, de onderzoeksvragen met passende onderzoeksmethoden. Dit kader is bedoeld om te bepalen in hoeverre de subsidieverlening doeltreffend en doelmatig is geweest. Het kader is te beschouwen als de meetlat om te bepalen of er grote afwijkingen zijn tussen gewenst en gerealiseerd beleid met betrekking tot de doelmatigheid en de doeltreffendheid. Vervolgens is het toetsingskader gebaseerd – in navolging van de tussentijdse evaluatie van Pro Facto " Maatwerk in het subsidiebeleid" in opdracht van de rekenkamer – op de kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen en de gewenste effecten.

Uitvoering:

Deze fase heeft bestaan uit drie onderdelen:

a. Analyse en dossierstudie, documentenstudie, toepassing, naleven en geschiktheid normenkader
b. Enquête subsidieaanvragers
c. Onderzoek naar behaalde maatschappelijke effecten

Ad a: Analyse, toetsing en rapportage

De verzamelde gegevens uit de uitvoeringsfase zijn geanalyseerd en geïnterpreteerd aan de hand van de onderzoeksvragen en het toetsingskader, waarbij de resultaten in deze rapportage o.a. zijn gebaseerd op de bij medewerkers van de gemeente beschikbare kennis en informatie over beleid, subsidiesubsidieregelingen en bijbehorende prestaties.
De analyse van de verzamelde en getoetste gegevens resulteren niet alleen in een beoordeling van de (maatschappelijke) doeltreffendheid van subsidieverstrekking, maar geven ook inzicht in de vervolgstappen die binnen de gemeente nodig zijn om de doeltreffendheid aantoonbaar te maken.

Ad b: Enquête subsidieaanvragers

Aan alle subsidierelaties is een vragenlijst verstuurd. In de vragenlijst konden de subsidierelaties aangeven hoe ze het subsidieproces van aanvraag tot de vaststelling van de subsidie ervaren en waar zij tegen aan lopen. Uit de antwoorden blijkt dat het subsidieproces helder is en de contact met de gemeente als positief wordt ervaren. Echter blijkt dat de subsidierelaties geen informatie in het sectorale beleid kunnen vinden waaruit blijkt aan wat een activiteit moet voldoen en wat de gemeente van hen concreet verwacht. De inhoudelijke koers ontbreekt.

Ad c: Onderzoek naar behaalde maatschappelijke effecten

Wij hebben bekeken of een gesubsidieerde activiteit word geëvalueerd en of de resultaten worden gebruikt om weloverwogen keuzes te maken ten aanzien van het voortzetten, aanpassen of beëindigen van een activiteit.
Bovendien is gekeken of indicatoren beschikbaar zijn in het beleid die kenbaar maken wanneer een activiteit als effectief wordt beschouwd en welke conclusies worden getrokken als het gaat om de beoordeling of beleidsdoelen eventueel bijgesteld moeten worden.

4. Antwoorden op de hoofd onderzoeksvragen

Deel 1 motie van 5 november 2020:
Evaluatie subsidiebeleid gemeente Edam-Volendam 2020/2021

Is het subsidiebeleid bruikbaar en adequaat?:
Het subsidiebeleid geeft weer welke uitgangspunten de gemeente hanteert bij de toepassing van het instrument subsidie. Deze drie uitgangspunten, die het kader vormen voor de uitwerking in de subsidieverordening en de specifieke subsidieregels, worden onderverdeeld in;

1. inhoudelijke uitgangspunten,
2. algemene uitgangspunten, en
3. financiële uitgangspunten.

Per uitgangspunt is in de nota subsidiebeleid Edam-Volendam concreet uitgewerkt wat dit betekent. Op basis van de in deze evaluatie uitgevoerde analyse kan worden geconcludeerd dat de uitgangspunten uit deze nota

inmiddels volledig en consistent zijn uitgewerkt in de Algemene subsidieverordening Edam-Volendam (ASV) en deze bijdraagt aan een effectieve subsidieverstrekking.

In hoeverre is de subsidieverstrekking in Edam-Volendam doelmatig en doeltreffend?
Daar waar het subsidiebeleid overwegend goed is opgezet en de Algemene subsidieverordening de criteria bevat die nodig zijn voor een goede en rechtmatige uitvoering van het subsidiebeleid, zijn in de uitvoeringspraktijk nog duidelijke verbeterstappen te maken, want:

- de doelen en resultaten zijn niet expliciet, meetbaar of specifiek geformuleerd in de sectorale nota's;
- er ontbreekt een duidelijke nulmeting en beleidstheorie in de sectorale nota's;
- in de subsidiebeschikkingen kan daarom alleen worden aangegeven dat beleidsdoelen worden gerealiseerd met een voorgestelde activiteit maar niet in hoeverre zij daaraan bijdraagt;
- de relatie tussen het gemeentelijk beleid en de rol van de instellingen bij het realiseren van het gemeentelijk beleid is niet altijd helder;
- in de sectorale beleidsnota's is onduidelijk welk instrument de voorkeur krijgt bij het realiseren van een doel waardoor overlap in de uitvoering kan ontstaan;
- de instellingen kunnen (daarom) hun bijdrage aan de doelbereiking niet meetbaar en specifiek formuleren;
- door het ontbreken van vooraf gestelde meetindicatoren kunnen de instellingen niet altijd de juiste verantwoordingsinformatie aanreiken en beschikt de gemeente over onvoldoende informatie voor bijstelling van het beleid;
- de doorvertaling van de uitgangspunten van het kaderstellende subsidiebeleid heeft niet plaatsgevonden in de sectorale beleidsnota's;
- de uitvoering van het subsidieproces kan nog verder worden gestroomlijnd.

5. Nadere toelichting
Met de antwoord op de vraag in hoeverre de subsidieverstrekking in onze gemeente doelmatig en doeltreffend is worden ook antwoorden op sub-vragen gegeven. Deze onderliggende onderzoeksvragen worden als volgt gecategoriseerd toegelicht:

5.1.De status van de te realiseren sectorale beleidsnota's
Het verstrekken van subsidies is geen doel op zich. Gemeentelijke subsidies dienen als sturingsinstrument om door de gemeente gewenste doelen te realiseren. Daarvoor moet de gemeente allereerst haar beleidsdoelen helder en meetbaar als gewenste effecten in de samenleving formuleren. Dat is tot nu toe, voor wat betreft de beleidsvelden waar voor subsidies worden verstrekt, onvoldoende het geval. In de onderliggende inhoudelijke nota's per sectoraal beleidsveld worden de beleidsdoelen nog onvoldoende als gewenste maatschappelijke effecten vertaald en is er nog geen heldere relatie gelegd tussen de beoogde resultaten van de subsidieverstrekking voor een activiteit en de gewenste maatschappelijke effecten die met behulp van de activiteit worden bereikt.
Er is nog niet vastgesteld welke prestaties middels een activiteit nodig zijn om de maatschappelijke doelen te kunnen bereiken. Deze prestaties zijn nog niet SMART geformuleerd en nog niet voldoende gespecificeerd voor de verschillende doelgroepen of onderdelen van het beleid. Aan de prestaties zijn nog geen realistisch verwoorde resultaatniveaus gekoppeld. Het bepalen van deze niveaus is nuttig voor de effectiviteitsmeting.

Wanneer een beleidstheorie onderbouwt wanneer een grotere en duidelijkere bijdrage aan de maatschappelijke doelstelling mag worden verwacht, kunnen de indicatoren waaraan een hiervoor geschikte activiteit moet voldoen worden bepaald. Zo kan van tevoren in het beleid de rol die de diverse instellingen (subsidiepartners) kunnen spelen bij het realiseren van de gewenste prestaties en resultaten weloverwogen worden vastgesteld. Weloverwogen wil zeggen: gebaseerd op realistische verwachtingen over de bijdrage die instellingen met behulp van de diverse activiteiten waarvoor subsidie zal worden verstrekt aan de doelstelling kunnen leveren. Wij constateren dat een duidelijke visie op de rol van de diverse partners bij de realisering van de gestelde doelen, over de inzet van subsidies en het aandeel van prestatiegerichte subsidies (nog) ontbreekt.

5.2 Gebrek aan doorvertaling in de sectorale beleidsnota's van de uitgangspunten uit het subsidiebeleid

Ter verbetering van deze situatie moet ten eerste een inhoudelijke doorvertaling van de uitgangspunten van het subsidiebeleid in de beleidsnota's per beleidsveld plaatsvinden. Pas als we weten wat er onder de streep van iedereen wordt verwacht kunnen we achteraf ook beoordelen of dat wat we wilden ook hebben bereikt.

Echter is dat alleen mogelijk als zowel de gemeente als de instellingen een goed beeld hebben wat de concrete problemen en uitdagingen in de gemeente zijn en deze door realistische en meetbare doelen aan te pakken. Indien de doorvertaling niet plaatsvindt blijven uitspraken over doeltreffendheid grotendeels kwalitatief van aard en gebaseerd op logische maar niet bewezen aannames.

Door het gebrek aan duidelijkheid in het sectorale beleid kan in de subsidiebeschikking nog te weinig invulling aan de kaders van de bepalingen in de Asv worden gegeven. In de meeste subsidiebesluiten (zowel de verlening als de vaststelling) in het sociaal domein blijkt niet of nauwelijks te zijn beschreven hoe de gesubsidieerde activiteiten kunnen bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelen, maar is alleen beschreven dat ze dat doen. De met de subsidie te realiseren prestaties, zoals genoemd bij de verlening, zijn bovendien vrij algemeen en vaak uitsluitend kwantitatief ingestoken, terwijl de te realiseren kwalitatieve prestaties voor de gemeente in de regel minstens zo belangrijk zijn als de kwantitatieve. Wegens de onduidelijkheden/lacunes in de sectorale beleidsnota's is het moeilijk om in de beschikkingen duidelijk aan te geven wat van de gesubsidieerde instellingen ten opzichte van haar financiële en inhoudelijke verantwoordingsplicht wordt verwacht en in hoeverre zij over de te leveren prestaties en het vereiste resultaatniveau moeten rapporteren. Achteraf kan eigenlijk alleen worden vastgesteld dat een activiteit heeft plaatsgevonden maar niet welke meerwaarde zij in feite had.
De waarde van een activiteit kan dan vaak alleen maar subjectief worden beoordeeld op basis van de bij medewerkers beschikbare kennis, informatie, kwalitatieve aannames en veronderstellingen zonder dat dit bewezen is met data en/of (onafhankelijk) onderzoek in de desbetreffende beleidsnota. Indicatoren ter beoordeling van de activiteiten ten behoeve van de resultaatgerichtheid ontbreken in de beleidsnota's. Het is daarom achteraf ook moeilijk vast te stellen of er een aantoonbare causale relatie bestaat tussen de geleverde activiteit en prestaties en de beoogde doelen en resultaten van de gemeente. Een evaluatie van de verstrekte subsidies voor een activiteit is dan (bijna) onmogelijk.
Het is op basis van de beschikkingen voor toekenning en vaststelling van subsidies wel duidelijk dat, maar niet waar en hoe, gesubsidieerde activiteiten binnen het gemeentebeleid passen.

5.3 De mogelijkheid om uitspraken over mogelijke gevolgen van een bezuiniging te kunnen doen

Indien de gemeente geen structureel overkoepelend onderzoek doet naar de toegevoegde waarde van beschikbare beleidsinstrumenten om beoogde doelen te realiseren, heeft zij ook geen inzicht in (a) de effectiviteit van een beleidsinstrument ten opzichte van andere instrumenten en (b) de kosten-batenverhouding tussen de verschillende beleidsinstrumenten.
De gemeente wacht subsidieaanvragen af en stuurt niet op wenselijke activiteiten die een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van gemeentelijke doelen. Zodoende is de gemeente bij het inzetten van subsidies ook eerder reactief en niet sturend, dan proactief.

Ondanks dat subsidieplafonds conform de bepalingen in de Algemene subsidieverordeningen Edam-Volendam door het college worden vastgesteld en wij hebben geconstateerd dat zij niet worden overschreden, moet worden opgemerkt dat de budgetten in veel gevallen zijn gebaseerd op historie, indexering en de uitvoeringspraktijk en niet daadwerkelijk op duidelijke inhoudelijke beleidskeuzes, doelstellingen en te bereiken maatschappelijke effecten die met het subsidie-instrument worden beoogd.

In zoverre kan vanuit de evaluatie van het subsidiebeleid ook geen inschatting worden gedaan welke effecten een bezuiniging op de subsidiemiddelen zal hebben.
Financiële keuzes moeten worden gemaakt vanuit het besef dat een beleidsinstrument aantoonbaar kan bijdragen aan het verwezenlijken van de doelen van de gemeente. Dit kan door aan te geven wat met de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt is bereikt en welke activiteiten juist niet zo geschikt waren. Dit maakt inzichtelijk welke subsidiemiddelen nodig zijn. Het evalueren van activiteiten aan de hand van verantwoordingen, het vergelijken van de veranderingen ten opzichte van de nulmeting en het bijsturen op doelen en uitvoeringskeuzes vormen mede de basis voor de doorvertaling naar een (financiële) beleidscyclus.

5.4 *De status van de subsidieregelingen*

Met inachtneming van het geschetste beeld concluderen wij dat op dit moment voor de subsidieregelingen geldt dat zij aannemelijk doeltreffend zijn, aangezien de daarin gesubsidieerde activiteiten bijdragen aan de beoogde operationele en tactische doelen in de beleidsnota's, ondanks dat een aantoonbare causale relatie met de inhoudelijke onderliggende nota's niet altijd makkelijk en eenduidig daarin terug is te vinden.

De omschreven activiteiten in de regelingen kunnen gelet op dit gebrek aan inhoudelijke onderbouwing in de desbetreffende nota's bij de uitvoering ruim worden geïnterpreteerd.

De subsidieregelingen geven naast hetgeen waarvoor een subsidie wordt verstrekt ook aan hoe het subsidieplafond moet worden opgebouwd en verdeeld. De bekendgemaakte subsidieplafonds voldoen qua rechtmatigheid aan deze eisen.

5.5 In hoeverre wordt aan het budgetrecht van uw raad voldaan?

Het budgetrecht is de bevoegdheid van de raad om financiële middelen beschikbaar te stellen. Via raadsbesluiten machtigt de raad het college om uitgaven te doen.

In het kader van de vaststelling van de jaarrekening wordt jaarlijks aan de raad een subsidieregister overgelegd. Middels het register kan de raad inzien welke subsidiemiddelen ten behoeve van welke activiteit aan welke instelling per product zijn verstrekt. De raad ontvangt in zoverre informatie die hij voor uitvoering van zijn controlerende rol nodig heeft.

5.6 Verhelpen van een versnipperde uitvoering van het subsidiebeleid

In het laatste rekenkameronderzoek is opgemerkt dat de subsidieverstrekking versnipperd over de hele organisatie plaatsvindt. Ondanks dat er eerste verbeterstappen zijn uitgevoerd wordt in het kader van de evaluatie geconstateerd dat de uitvoering van het subsidieproces nog beter kan worden gestroomlijnd. Er kan bovendien beter gebruik worden gemaakt van beschikbare juridische kennis om de rechtmatigheid van de subsidie-uitgaven te waarborgen.

6. Samenvatting uitkomsten van de evaluatie en conclusie

De uitkomsten van de evaluatie kunnen als volgt worden samengevat:

- De uitgangspunten uit het subsidiebeleid van 2016 kunnen nog steeds als waardevol worden beschouwd en behoeven derhalve geen herijking om een effectieve subsidieverstrekking mogelijk te maken. Zij bieden de mogelijkheid tot sturen op meetbaarheid, doeltreffendheid en doelmatigheid. Deze uitgangspunten zijn volledig en consistent uitgewerkt in de Asv. In de Asv wordt bovendien een verband gelegd met de overkoepelende wetgeving. Voor de diverse subsidieregelingen geldt dat zij juridisch/technisch up to date zijn. In de subsidieregeling zijn diverse activiteiten beschreven die naar alle verwachting een bijdrage aan de leefbaarheid en de sociale cohesie kunnen leveren. Echter is

nergens in de sectorale beleidsnota's beschreven waaraan deze activiteit nu concreet moet voldoen. De beoordeling van een voor subsidiering voorgestelde activiteit vindt daarom niet op basis van vooraf vastgestelde toetsingscriteria uit een beleidsnota plaats maar lijkt te gebeuren op basis van de opinie van de behandelende ambtenaar. De subsidieregelingen moeten daarom als "aannemelijk" doeltreffend worden beschouwd.

- De uitgangspunten van het subsidiebeleid vinden nog geen of onvoldoende neerslag in de sectorale beleidsnota's. In de sectorale beleidsnota's ontbreken een duidelijke probleembeschrijving -de nulmeting-, een beleidstheorie, SMART gemaakte doelen en resultaten en meetindicatoren aan de hand waarvan de voortgang van het beleid door de toepassing van subsidie als instrument kan worden gemonitord en beoordeeld.

Conclusie:
De conclusie dat het sectorale beleid gebreken vertoont is ook eerder al gedeeld in een presentatie aan de raad op 3 september 2020 (conclusies uit het rapport "Stilstaan om vooruit te komen").
Mede aan de hand van deze uitkomsten moet in het kader van de evaluatie worden geconcludeerd dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het subsidiebeleid niet expliciet kan worden vastgesteld omdat de sectorale beleidsnota's daarvoor onvoldoende aanknopingspunten bieden.